

Фридерик Цолль

професор, dr. hab., Doctor Honoris Causa,
професор кафедри цивільного права
Ягеллонського університету (м. Краків, Польща),
завідувач кафедри європейського
та польського приватного права,
кафедри порівняльного права Оснабрюцького університету
(м. Оснабрюк, Німеччина)
fzoll@uni-osnabrueck.de

DOI: 10.33498/opus-2019-02-2027

Людмила Саванець

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного права,
міжнародних відносин та дипломатії
Тернопільського національного економічного університету
(м. Тернопіль, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0051-8905>
Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/H-5816-2017>
l.savanets@tneu.edu.ua

УДК 347.44:061.1 ЄС

АКАДЕМІЧНИЙ ПРОЕКТ ДИРЕКТИВИ ПРО ПОСЕРЕДНИЦЬКІ ОН-ЛАЙН ПЛАТФОРМИ – НОВИЙ ЗАКОНОДАВЧИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОГОВІРНОГО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

АНОТАЦІЯ. Стаття присвячена дослідженню сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції. Автори здійснюють аналіз передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірному праву Європейського Союзу (ЄС) у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ. Особливу увагу приділено проекту Директиви ЄС про посередницькі он-лайн платформи (проект Директиви), розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

Метою статті є проведення аналізу сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції, передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірному праву ЄС у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ та з'ясування особливостей академічного проекту Директиви, розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

Зростання ринку он-лайн платформ зумовило виникнення наукових дискусій стосовно необхідності регулювання нової форми економічних відносин. За висновками Європейської комісії перешкоду на шляху до стабільного розвитку і розши-

© Фридерик Цолль, Людмила Саванець, 2019

Фридерик Цолль, Людмила Саванець

рення масштабів діяльності он-лайн платформ (як для постійних гравців ринку, так і для нових учасників) становлять відмінності національного законодавства держав – членів ЄС та фрагментарність регулювання.

Сучасний етап розвитку європейського приватного права є багатограним явищем, що враховує також і вплив цифрової революції, та зумовлює необхідність вироблення нового законодавчого інструменту в сфері договірних відносин за участю посередницьких он-лайн платформ.

Належною реакцією на спірні питання, зумовлені революцією цифрового ринку, стало розроблення провідними вченими держав – членів ЄС проекту Директиви. Сьогодні дискусійними серед дослідників залишаються питання виправдання будь-яких регулятивних дій сучасними змінами єдиного цифрового ринку, збереження балансу між захистом прав споживачів, свободою ринку та інновацією, форм майбутнього регуляторного інструменту.

Метод роботи над проектом Директиви частково був запозичений із методології Дослідницької групи існуючого приватного права ЄС (*Research Group on the Existing EC Private Law (Acquis Group)*) і включав порівняльно-правове дослідження сучасного законодавства та судової практики держав – членів ЄС, інструменти “м’якого права” (*soft law*): стандарти послуг, розроблені національними органами стандартизації; рекомендації, видані національними органами захисту прав споживачів.

Проект Директиви складається із семи глав та 29 статей, що охоплюють такі питання: сфера застосування та визначення понять; вимоги до інформації, передбаченої цією Директивою; прозорість лістингу; зв’язок через платформу; репутаційні системи зворотного зв’язку; обов’язок щодо захисту користувачів; імперативний характер; обов’язки оператора платформи стосовно клієнта та постачальника; відповідальність оператора платформи; регрес; прикінцеві положення.

Як зазначають розробники проекту Директиви, низка питань все ще залишаються предметом контрверсійних дискусій у середині робочої групи. Зокрема, це питання, що стосуються сфери проекту Директиви, обраного підходу спільного регулювання репутаційної системи зворотного зв’язку, визначення межі відповідальності оператора платформи, розширення сфери захисту прав не тільки споживачів, а й усіх клієнтів он-лайн платформ, включаючи постачальників.

Таким чином, протягом останніх двох десятиліть он-лайн платформи докорінно змінили цифрову економіку та продовжують надавати багато переваг у сучасному цифровому суспільстві. Нині важливим є напрацювання ефективного правового масиву, що забезпечить майбутнє економічне зростання та функціонування спільного цифрового ринку ЄС. Вважаємо, що проект Директиви, розроблений вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою, стане новим законодавчим інструментом для цифрового ринку ЄС.

Ключові слова: посередницькі он-лайн платформи; договірне право ЄС; академічний проект Директиви про посередницькі он-лайн платформи; приватне право ЄС; електронний правочин.

У сучасному світі швидкими темпами зростає роль посередницьких он-лайн платформ, що виступають новими формами ведення бізнесу, зокрема *Google’s AdSense, DoubleClick, eBay, Amazon Marketplace*,

Google Search, Facebook, YouTube, Google Play, App Store, PayPal, Zalando Marketplace, Uber, Airbnb, BlaBlaCar. Он-лайн платформи охоплюють широкий спектр діяльності, зокрема й інтернет-рекламні та торговельні майданчики, пошукові системи, соціальні мережі, цифровий контент, послуги, платіжні системи і платформи для спільної економіки (*collaborate economy*)¹. Їхня діяльність відіграє все більшу роль у соціально-економічному житті та виступає важливою частиною процвітаючого цифрового ринку². Адже функціонування он-лайн платформ докорінно змінило концепцію доступу до інформації, уможливило уникнення транс-кордонних бар'єрів між клієнтами та постачальниками товарів, цифрового контенту й послуг, що зумовлює розширення асортименту товарів, послуг та цифрового контенту для споживачів, підвищення ефективності й конкурентоспроможності промисловості³, виконання договірних зобов'язань⁴. Так, он-лайн платформи, що надають послуги зі здійснення розрахунків та платежів, звільняють сторін договірного зобов'язання, які перебувають на відстані, від обов'язку взаємного надання конфіденційної фінансової та особистої інформації⁵.

Зростання ринку он-лайн платформ зумовило виникнення наукових дискусій стосовно необхідності регулювання нової форми економічних відносин. Сьогодні особливо актуальним є питання правового регулювання відносин, пов'язаних з обробкою, накопиченням і використанням персональних даних користувачів он-лайн платформ, підприємницьких відносин між он-лайн платформою та постачальником товарів, цифрового контенту чи послуг, відносин щодо захисту прав усіх клієнтів он-лайн платформи, включаючи і споживачів, ролі он-лайн платформи у боротьбі з інтернет-піратством. Значні труднощі продовжують з'являтися не тільки в межах приватного права⁶, а й конкурентного та публічного права, а також деяких аспектів адміністративного і податкового регулювання⁷.

Проблематику необхідності вироблення нового законодавчого інструменту для ефективного правового регулювання договірних відносин за посередництвом он-лайн платформ у межах Європейського Союзу

¹ C Cauffman, 'The Commission's European Agenda for the Collaborative Economy – (Too) Platform and Service Provider Friendly?' (2017) 6 *European Consumer and Market Law* 235-43. doi 10.2139/ssrn.2883845.

² T Pertot and M D'Onofrio, 'Platforms – Business Models and Contracts' (2018) 4 *European Consumer and Market Law* 170-2.

³ 'Online Platforms. Digital Economy and Society' (*Digital Single Market*, 12 February 2019) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-platforms-digital-single-market>> (accessed: 14.02.2019).

⁴ A Franceschi, *European contract law and the digital single market: the implications of the digital revolution* (Intersentia 2016) 16. doi 10.1017/9781780685212.

⁵ A Janczuk-Gorywoda, 'Online platforms as providers of transnational payments law' [2016] 2(24) *European review of private law* 250.

⁶ M Schmidt-Kessel, 'Privatrecht für die digital Welt' (2015) 4 *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivatrecht. European Community Private Law Review. Revue de droit privé communautaire* 157.

⁷ Franceschi (n 4) 16; T Rodriguez de las Heras Ballell, 'Refusal to deal, abuse of right and competition law in electronic markets and digital communities' [2014] 5(22) *European review of private law* 685-702.

(далі – ЄС) протягом останніх років порушували у своїх працях європейські дослідники приватного права, зокрема Х. Буш, А. Вевюрівська-Домагальська, Г. Даннеманн, А. де Франческі, М. Шмідт-Кессель, Г. Шульте-Ньольке, Ф. Цолль, А. Янчик-Горивода.

Метою дослідження є проведення аналізу сучасного етапу розвитку європейського приватного права під впливом цифрової революції, передумов необхідності прийняття нового законодавчого інструменту договірної права ЄС у сфері посередницької діяльності он-лайн платформ, та з'ясування особливостей академічного проекту Директиви ЄС про посередницькі он-лайн платформи (далі – проект Директиви), розробленого вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою.

За висновками Європейської комісії перешкоду на шляху до стабільного розвитку і розширення масштабів функціонування он-лайн платформ (як для постійних гравців ринку, так і для нових учасників) становлять відмінності національного законодавства держав – членів ЄС та фрагментарність регулювання⁸. Саме тому сьогодні Європейська комісія здійснює напрацювання правового масиву у сфері відносин он-лайн платформ та бізнесу, захисту прав споживачів, зокрема, нею підготовлений проект Регламенту в сфері пропагування справедливості та прозорості для суб'єктів підприємницької діяльності – користувачів он-лайн посередницьких послуг⁹, новий курс для споживачів: посилення Комісією шляхів захисту прав європейських споживачів¹⁰.

Більшість питань, зумовлених цифровою революцією, стосуються аспектів, що виходять за межі компетенції національних законодавців, суддів та учених, і вимагають узгодженого вирішення на європейському рівні з використанням міждисциплінарного підходу. Як зазначають науковці, основною метою ЄС є сприяння у здійсненні аналізу норм та розвитку європейського приватного права як багатогранного явища, що враховує також і вплив цифрової революції. Головним аспектом у цьому слугує баланс інтересів, що, з одного боку, не залишає нові ринки без регулятивних правил, а з другого – уможливорює уникнення надмірного регулювання з метою забезпечення прав як споживачів, так і інших клієнтів он-лайн платформ, а також створення умов для розвитку нових бізнес-моделей. Зазначене може стати основою розвитку справжнього єдиного європейського ринку: шляхом прийняття узгодженого підходу,

⁸ Online Platforms. Digital Economy and Society (n 3).

⁹ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services COM (2018) 238 final 2018/0112(COD) from 26.4.2018 <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0238>> (accessed: 18.11.2018).

¹⁰ A New Deal for Consumers: Commission strengthens EU consumer rights and enforcement <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3041_en.htm> (accessed: 18.11.2018).

законодавець ЄС матиме можливість зробити свій внесок у зміцнення прозорості та правової визначеності, тим самим, підвищуючи привабливість внутрішньої та транскордонної електронної комерції для всіх учасників, зокрема й учасників із-за меж ЄС¹¹.

Головне питання полягає не тільки в тому, яким чином ЄС здійснює регулятивний вплив на цифровий сектор, а й коли. Органи влади ЄС уповноважені втручатися, якщо суб'єкти цифрового ринку порушують конфіденційність, авторські права або законодавство про захист прав споживачів. Нині ЄС прагне регулювати ці питання стосовно наслідків (і, зокрема, функціонування он-лайн платформ) швидше *ex ante*, ніж *ex post*¹².

У межах стратегії єдиного цифрового ринку ЄС Європейською комісією було проведено низку наукових конференцій та семінарів, консультацій із громадськістю та здійснено всебічне дослідження ролі он-лайн платформ на сучасному цифровому ринку. Відповідна оцінка у формі висновків була викладена у Повідомленні Європейської комісії для Європейського Парламенту, Ради, Європейського економічно-соціального комітету та Комітету регіонів COM(2016) 288 “Он-лайн платформи та єдиний цифровий ринок. Можливості та виклики для Європи” від 25 травня 2016 р.¹³

Належною реакцією на дискусійні питання, зумовлені революцією цифрового ринку, стало розроблення провідними вченими держав – членів ЄС академічного проекту Директиви. Вперше проект Директиви був представлений для обговорень у четвертому номері журналу “*Journal of European Consumer and Market Law*” 2016 р.¹⁴. Нині доктринальні переклади англomовної версії проекту Директиви французькою, німецькою, словацькою, польською, корейською та українською мовами¹⁵ розміщені на офіційній сторінці Інституту європейських правових досліджень Оснабрюцького університету (Німеччина). Цей проект є результатом спільної роботи Дослідницької групи над правом цифрових

¹¹ Franceschi (n 4) 17.

¹² H Makiyama and Ph Legrain, ‘How to fix the flaws in the EU’s Digital Single Market’ (*Open Political Economy Network LTD*, 8 January 2017) <http://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/01/OPEN_Report_DRAFT_DSM_analysis.pdf> (accessed: 18.11.2018).

¹³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions “Online Platforms and the Digital Single Market Opportunities and Challenges for Europe” COM (2016) 288, 25 May 2016 <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0288>> (accessed: 18.11.2018).

¹⁴ Research group on the Law of Digital Services, ‘Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms’ [2016] 4(5) *Journal of European Consumer and Market Law* 164-9.

¹⁵ Переклад проекту Директиви про посередницькі он-лайн платформи українською мовою здійснено авторами статті у межах реалізації проекту “*Made in Europe*” профінансованого Польським національним центром науки № UMO-2012/04/A/HS5/00709: Проект Директиви про посередницькі он-лайн платформи <https://www.elsi.uni-osnabrueck.de/projekte/model_rules_on_online_intermediary_platforms/translations.html> (дата звернення: 18.11.2018).

Фридерик Цолль, Людмила Саванець

послуг, Європейської групи дослідників-правників, ініційованої вченими з Оснабрюцького університету (Німеччина) та Ягеллонського університету (Польща). Керівники проекту – Х. Буш (Оснабрюк), Г. Даннеманн (Берлін), Г. Шульте-Ньольке (Оснабрюк/Неймеген), А. Вєвюровська-Домагальська (Оснабрюк), Ф. Цолль (Краків/Оснабрюк). В основу розробленого проекту Директиви лягли обговорення проблем функціонування посередницьких он-лайн платформ на двох міжнародних наукових конференціях у листопаді 2015 р. в Оснабрюцькому університеті (Німеччина) та квітні 2016 р. у Ягеллонському університеті (Польща).

Нині дискусійними серед дослідників залишаються питання виправдання будь-яких регулятивних дій сучасними змінами єдиного цифрового ринку, збереження балансу між захистом прав споживачів, свободою ринку та інновацією, форми майбутнього регуляторного інструменту¹⁶. Більшість науковців переконують у необхідності регулювання, при цьому відповідний його рівень має бути швидше європейським, аніж національним, що забезпечить уникнення перешкод функціонування єдиного цифрового ринку, пов'язаних із відмінностями у національних регулятивних вимогах для он-лайн платформ¹⁷.

Метод роботи над проектом Директиви частково був запозичений із методології Дослідницької групи існуючого приватного права ЄС (*Research Group on the Existing EC Private Law (Acquis Group)*)¹⁸ і включав порівняльно-правове дослідження сучасного законодавства та судової практики держав – членів ЄС, інструменти “м'якого права” (*soft law*): стандарти послуг, розроблені національними органами стандартизації; рекомендації, видані національними органами захисту прав споживачів.

Проект Директиви складається із семи глав та 29 статей, що охоплюють такі питання: сфера застосування та визначення понять; вимоги до інформації, передбаченої Директивою; прозорість лістингу; зв'язок через платформу; репутаційні системи зворотного зв'язку; обов'язок щодо захисту користувачів; імперативний характер; обов'язки оператора платформи стосовно клієнта та постачальника; відповідальність оператора платформи; регрес; прикінцеві положення.

Доцільно зауважити, що сфера застосування Директиви звужена до договорів поставки товарів, послуг чи цифрового контенту, укладених між постачальником і клієнтом за допомогою посередницької он-лайн платформи. Подальші наукові дискусії зумовлює питання можливості

¹⁶ Research group on the Law of Digital Services (n 14) 164.

¹⁷ Там само.

¹⁸ J Sénéchal and S Stalla-Bourdillon, *Rôle et responsabilité des opérateurs de plateforme en ligne: approche(s) transversale(s) ou approches sectorielles?* (Paperback 2018) 182.

застосування положень Директиви до договорів міні, укладених за посередництвом соціальних платформ.

Як зазначають розробники проекту Директиви, низка питань все ще залишаються предметом контроверсійних дискусій у середині робочої групи. Зокрема, це питання, що стосуються сфери проекту Директиви, обраного підходу спільного регулювання репутаційної системи зворотного зв'язку, визначення межі відповідальності оператора платформи, розширення сфери захисту прав не тільки споживачів, а й усіх клієнтів он-лайн платформ, включаючи постачальників¹⁹.

Висновки. Таким чином, протягом останніх двох десятиліть он-лайн платформи докорінно змінили цифрову економіку та продовжують надавати багато переваг у сучасному цифровому суспільстві. Нині важливим є напрацювання ефективного правового масиву, що забезпечить майбутнє економічне зростання ЄС, функціонування спільного цифрового ринку ЄС. Вважаємо, що проект Директиви, розроблений вперше в історії правотворення ЄС академічною спільнотою, стане новим законодавчим інструментом для цифрового ринку ЄС.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. A New Deal for Consumers: Commission strengthens EU consumer rights and enforcement <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3041_en.htm> (accessed: 18.11.2018) (in English).
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions “Online Platforms and the Digital Single Market Opportunities and Challenges for Europe” COM (2016) 288, 25 May 2016 <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0288>> (accessed: 18.11.2018) (in English).
3. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services COM (2018) 238 final 2018/0112(COD) from 26.4.2018 <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0238>> (accessed: 18.11.2018) (in English).
4. Proekt Dyrektyvy pro poserednytski on-lain platformy [Draft Directive on Interference Online Platform] <https://www.elsi.uni-osnabrueck.de/projekte/model_rules_on_online_intermediary_platforms/translations.html> (accessed: 18.11.2018) (in Ukrainian).

¹⁹ Research group on the Law of Digital Services (n 14) 165.

Bibliography

Authored books

5. Franceschi A. *European contract law and the digital single market: the implications of the digital revolution* (Intersentia 2016) (in English).
6. Sénéchal J and Stalla-Bourdillon S, *Rôle et responsabilité des opérateurs de plateforme en ligne: approche(s) transversale(s) ou approches sectorielles?* (Paperback 2018) (in French).

Journal articles

7. Cauffman C, 'The Commission's European Agenda for the Collaborative Economy – (Too) Platform and Service Provider Friendly?' (2017) 6 *European Consumer and Market Law* 235-43 (in English).
8. Janczuk-Gorywoda A, 'Online platforms as providers of transnational payments law' [2016] 2(24) *European review of private law* 223-52 (in English).
9. Pertot T and D'Onofrio M, 'Platforms – Business Models and Contracts' (2018) 4 *European Consumer and Market Law* 170-2 (in English).
10. Research group on the Law of Digital Services. 'Discussion draft of a Directive on online intermediary platforms' [2016] 4(5) *Journal of European Consumer and Market Law* 164-9 (in English).
11. Rodriguez de las Heras Ballell T, 'Refusal to deal, abuse of right and competition law in electronic markets and digital communities' [2014] 5(22) *European review of private law* 685-702 (in English).
12. Schmidt-Kessel M, 'Privatrecht für die digital Welt' (2015) 4 *Zeitschrift für Gemeinschaftsprivat Recht. European Community Private Law Review. Revue de droit privé communautaire* 157 (in German).

Websites

13. Makiyama H and Legrain Ph, 'How to fix the flaws in the EU's Digital Single Market' (*Open Political Economy Network LTD*, 8 January 2017) <http://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/01/OPEN_Report_DRAFT_DSM_analysis.pdf> (accessed: 18.11.2018) (in English).
14. 'Online Platforms. Digital Economy and Society' (*Digital Single Market*, 12 February 2019) <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/online-platforms-digital-single-market>> (accessed: 14.02.2019) (in English).

Fryderyk Zoll
Liudmyla Savanets

THE ACADEMIC DRAFT DIRECTIVE ON ONLINE INTERMEDIARY PLATFORMS – A NEW LEGISLATIVE INSTRUMENT OF THE EU LAW OF CONTRACTS

ABSTRACT. The article focuses on investigating into the current stage of the European private law development under the influence of the digital revolution. The authors analyze the prerequisites for the need to adopt a new legislative instrument of contract law of the European Union (EU) with regard to intermediation through online platforms. The article specifically highlights the draft EU Directive on online intermediary platforms which is developed by the academic community for the first time in the history of EU law-making.

The aim of the article is to analyze the current stage of the European private law development under the influence of the digital revolution and the prerequisites for the need to adopt a new legislative instrument of the EU contract law with regard to intermediation through online platforms, and to identify the specific aspects of the academic draft of the EU Directive on online intermediary platforms (draft Directive) developed by the academic community for the first time in the history of EU law-making.

The growth of the online platforms market has evoked scientific discussions about the need to regulate this new form of economic relations. According to the conclusions made by the European Commission, differences present in national legislation of the EU Member States and the fragmented nature of the regulation process hinder sustainable development and expansion of the scope within which online platforms can operate (both for regular market players and for new entrants).

The current stage of the European private law development is a multifaceted phenomenon which gives due consideration to the impacts of the digital revolution and predetermines the need to develop a new legislative instrument with regard to contractual relations which involve online intermediary platforms.

The draft Directive developed by leading scholars of the EU Member States is an appropriate response to the controversial issues evoked by the revolution of the digital market. Today, there is still controversy between researches with regard to such issues as justification of any regulatory actions by modern changes in the single digital market, and also maintenance of the balance between consumer rights protection, market freedom and innovation, and the forms of the future regulatory instrument.

The method used to work on the draft Directive was partially borrowed from the methodology of the Research Group on the Existing EU Private Law (Acquis Group) and included a comparative study of modern legislation and case law of the EU Member States, soft law instruments developed by national standardization bodies, service standards and recommendations issued by national consumer rights protection authorities.

The draft Directive consists of seven chapters and 29 articles covering the following issues: application scope and definitions; requirements to information provided for in this Directive; transparency of the listing; communication through the platform; reputational feedback systems; commitment to protect users; mandatory nature; obligations of the platform's operator with regard to the client and the provider; liability of the platform's operator; regression; final provisions.

As noted by the drafters of the draft Directive, a number of issues still remain in the focus of controversial discussions in the working group. Particularly, these are the issues relating to the application scope of the draft Directive, the selected approach for joint regulation of the reputational feedback system, determination of the limits of the platform operator's liability, expansion of the scope of protected rights so that it covers not only the consumers but all clients of online platforms, including suppliers.

Thus, over the past two decades, online platforms have radically changed the digital economy and continue providing many benefits in today's digital society. Currently, it is crucial to develop and accumulate an efficient legal framework capable of ensuring the future economic growth and the functioning of the EU's common digital market. We believe that the draft Directive developed by the academic community for the first time in the EU law-making history will become a new legislative instrument for the EU digital market.

KEYWORDS: online intermediary platforms; EU contract law; the academic draft Directive on online intermediary platforms; EU private law; electronic legally binding transaction.